

auteur: Yol Nederkoorn

naam: _____

Wandelende waddeneilanden

Wat is een wad?

Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog zijn waddeneilanden. Ze liggen op een rijtje aan de noordkant van Nederland. De zee boven de eilanden heet de Noordzee. De zee tussen de eilanden en het vaste land heet de Waddenzee.

Het woord *wad* is een oud Nederlands woord. Het betekent 'doorwaadbare plaats': een plek waar je door ondiep water kunt lopen. Wadden zijn zandplaten. Je kunt er overheen lopen als het eb (laag water) is. Bij vloed (hoog water) lopen de wadden onder water. Dan kun je er niet lopen.

1 Welke, wat en waar?

Onderstreep woorden in de tekst.

- a Onderstreep met blauw: Welke waddeneilanden zijn er?
- b Onderstreep met rood: Wat zijn wadden?
- c Onderstreep met groen: Waar liggen de waddeneilanden?

AANGEBODEN DOOR:

MALMBERG
 a Sanoma company

**Onderwijs
van
Morgen**
 een initiatief van MALMBERG

auteur: Yol Nederkoorn

naam: _____

Wandelende waddeneilanden

Kunnen eilanden wandelen? Het antwoord is ... ja! Een eiland kan aan de ene kant kleiner en aan de andere kant groter worden. Dat zit zo.

Kleiner worden

Op plekken met veel stroming snoepen de golven steeds wat zand van een eiland af. Daar wordt het eiland kleiner.

Een flinke storm met hoge golven kan een groot stuk van een eiland afhappen. Op die plek wordt het eiland kleiner.

Groter worden

Als de wind steeds één kant opwaait, waait zand naar één kant van een eiland. Daar hoopt het zand zich op en dat wordt land. Zo wordt een eiland groter.

De golven in de zee nemen zand en klei mee. Ze worden meegevoerd met de stroom, maar als de stroom kalmer wordt en bijna stilstaat, zakken het zand en de klei naar de bodem en blijven daar liggen. Omdat het zeewater bijna altijd één kant op stroomt, spoelen zand en klei steeds op dezelfde plek aan. Daar wordt het eiland groter.

In Nederland waait de wind vooral uit het westen. De wind en zee nemen zand en klei van de westkant van de eilanden mee. Daarom worden de eilanden aan de westkant vaak wat kleiner.

Zand en klei spoelen aan de oostkant aan. Daarom worden de eilanden aan de oostkant juist wat groter. Zo 'wandelen' ze langzaam naar het oosten.

Voor al *onbewoonde eilanden* wandelen, zoals het eiland Rottumeroog. En ook de zandbank de Razende Bol beweegt. In de richting van Texel om precies te zijn.

Bewoonde eilanden willen ook wel wandelen, maar mensen houden dat tegen. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat er strand, duinen of zelfs dorpen verdwijnen. Op Ameland wordt daarom nieuw zand opgespoten aan de westkant. Zo wordt het eiland niet kleiner.

2 Hoe kan een eiland wandelen?

Omcirkel.

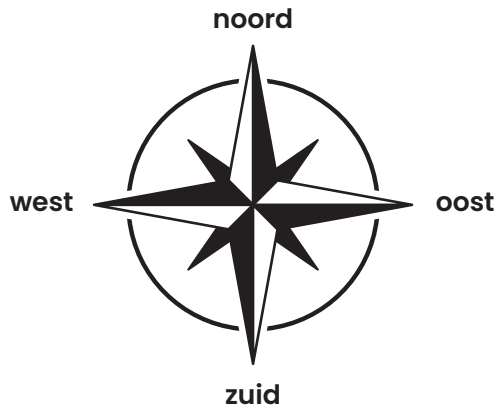
- a Op plekken met *veel* | *weinig* stroming nemen golven zand of klei van een eiland mee.
- b Zand en klei spoelen aan op plekken met *veel* | *weinig* stroming.
- c Vooral *bewoonde* | *onbewoonde* eilanden wandelen.

auteur: Yol Nederkoorn

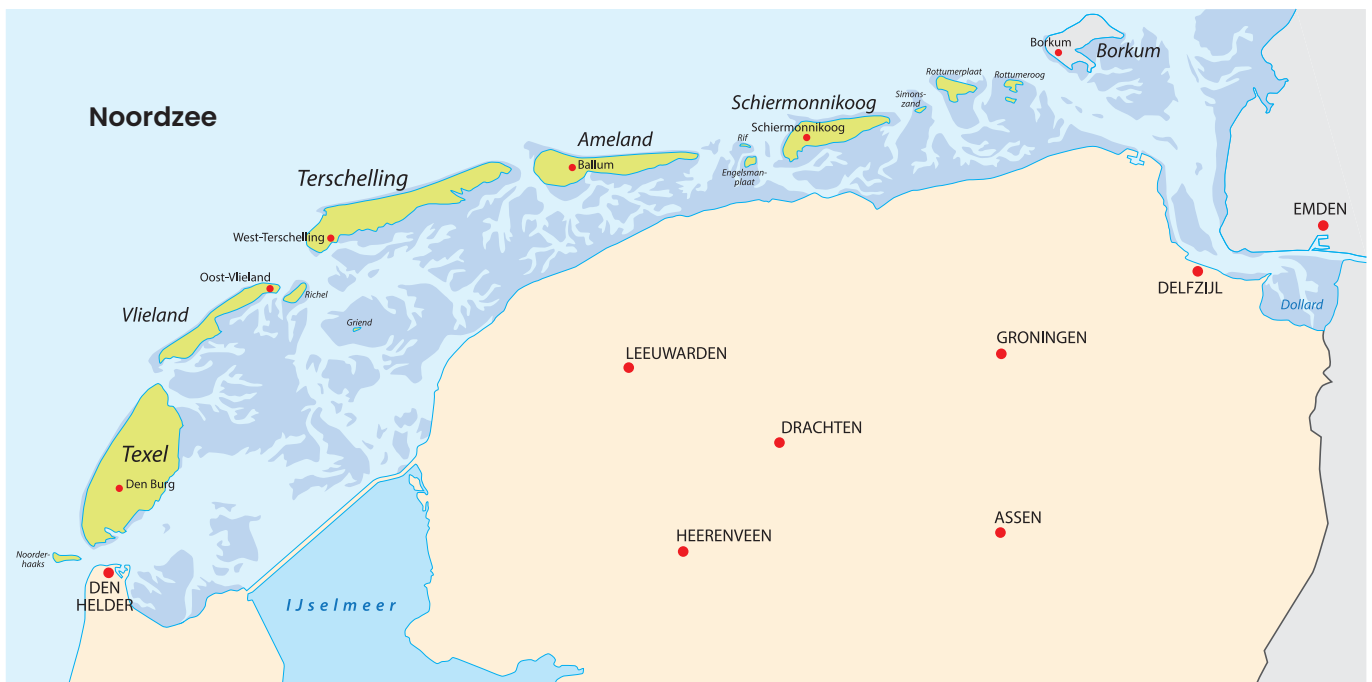
naam: _____

3 Welke richting?

- a Uit welke richting waait de wind meestal in Nederland?
Omcirkel de juiste windrichting op het plaatje.

- b Welke kant wandelen de waddeneilanden op?
Kies: → ← ↓ ↑. Teken deze pijl in de kaart boven de eilanden.

beeld: Shutterstock

AANGEBODEN DOOR:

MALMBERG
a Sanoma company

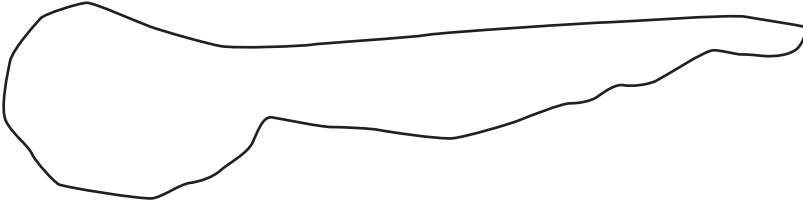
**Onderwijs
van
Morgen**
een initiatief van MALMBERG

auteur: Yol Nederkoorn

naam: _____

4 Hoe wandelt een Nederlands eiland?

- a Op welke plek verdwijnen zand en klei van het eiland? Kleur dat deel grijs.
- b Op welke plek spoelt zand en klei aan en wordt het eiland juist groter? Kleur dat deel geel.
- c Omcirkel. Het eiland wandelt naar het **noorden** | **oosten** | **zuiden** | **westen**.

5 Stel: het eiland Ameland mag wandelen.

- a Waar zou Ameland dan over 100 jaar liggen?
Teken het op de kaart bij vraag 3.
- b En waar zou Ameland over 1000 jaar liggen?
Teken het op de kaart bij vraag 3.

Tip

Het eiland Griend, dat in de Waddenzee ligt, wandelde vroeger 7 meter per jaar.

6 Wandelen of kruipen of rennen?

De titel van deze les is *Wandelende waddeneilanden*. Is wandelen het goede woord? Of zou Kruipende of Rennende eilanden beter zijn?

Omcirkel en leg uit.

De beste titel van de les is *Wandelende* | *Rennende* | *Kruipende* waddeneilanden, want:

AANGEBODEN DOOR:

MALMBERG
a Sanoma company **Onderwijs
van
Morgen**
een initiatief van MALMBERG